

Un racó per descobrir

El camí de Ruberts i de Son Campà

Per Rafel Mas

Qualsevol camí del pla de Mallorca pot oferir unes bones vistes i una experiència agradable per observar aucells mentre no sigui molt entrat dins l'època estival, en què l'experiència pot ser esgotadora si no la feim de bon matí o *horabaixando*. Una ruta molt interessant per les seves qualitats paisatgístiques i ornitològiques és la dels camins de Ruberts i de son Campà (PM-320). El primer camí connecta el llogaret de Ruberts (terme de Sencelles) amb la

carretera de Lloret-Pina (PM-313) i el segon amb la carretera vella que va a Montuiri (també PM-320, però asfaltada).

Recoman començar l'excursió des de la intersecció del camí de son Campà amb la carretera de Lloret a Pina. Hi ha pocs llocs on deixar el cotxe, i s'ha de cercar alguna petita entrada o vorera on el cotxe no molesti a cap propietari o pagès. La distància del recorregut és de 2,9 km, i per tant s'ha de tenir en comp-

te que necessitem una hora i mitja per anar i tornar, sense comptar les aturades. Anirem pràcticament tot el temps per un camí de terra fora asfaltat, bastant pla, però si ha plogut podem trobar bastant de fang.

Començarem a caminar i tot d'una trobarem sementers de cereal, d'un preciós verd ple de rosada a l'hivern, on habita la terrola *Alauda arvensis*, la burella *Anthus pratensis*, el xàtxero *Motacilla alba*, la perdiu *Alectoris rufa*, i el sebel·lí *Burhinus*

oediconemus. A l'estiu el terrolot *Calandrella brachydactyla* ocupa el nínxol de les terroles i s'hi reproduceix, talment com ho fa el vitrac *Saxicola torquata*. Seguint el nostre camí trobarem algunes figueres i fruiters abandonats on sentirem i veurem tot l'any el gafarró *Serinus serinus* i el passerell *Carduelis cannabina*. A l'estiu aquestes zones cerealístiques són envaïdes per les falzies *Apus apus*, les oronelles *Hirundo rustica* i els cabots *Delichon urbicum*.

Les voreres del camí són sempre farcides de l'aucell ratolí, el busqueret capnegre *Sylvia melanocephala*, i ens sortiran a camí mascles bregant amb altres mascles o parlant amb les seves femelles. Si seguim caminant

ens adonarem que, a uns 40 metres a l'esquerra del camí, ens acompanya una síquia-torrentó amb més o menys cabal segons les pluges i on no és difícil detectar la presència de la polla d'aigua *Gallinula chloropus* i del capblau *Anas platyrhynchos*. El rossinyol bord, *Cettia cetti*, també hi canta ben fort, tot i que a l'estiu l'eclipsa el seu parent amb pedigrí, el rossinyol *Luscinia megarhynchos*. Els pous, sínies i cultius d'alfals delaten l'abundància d'aigua, segurament major en temps passats. La zona és la preferida de les cadernereres *Carduelis carduelis*, que volen en esbarts i a l'hivern s'hi veuen revolar cercant menjar els ulls de bou *Phylloscopus collybita*.

Si seguim el camí trobam les primeres clapes boscoses d'alzina i pi i redols de garriga. Aquí és freqüent el cant del tord *Turdus philomelos* i el pas ràpid i fugisser dels caçadors. Arreu canten els ropits hivernants *Erithacus rubecula* i al llarg de tot l'any els reietons *Regulus ignicapilla*, passaforadins *Troglodytes troglodytes* i busquerets de capell *Sylvia atricapilla*.

Començam a trobar les primeres cases, tot i que la major part són de caràcter tradicional i la seva densitat no és tan alarmant com a altres llocs de foravila. A partir d'aquí hi ha un immens mosaic de conreus de cereal, ametlerars, garroverars, i taques de garriga i bardissa, que fo-

menten una alta diversitat ornítica. És en aquesta zona que ens surten a camí els capferrerics *Parus major*, que reclamen desafiants i a piulos el seu territori. Hi són abundants els teuladers *Passer domesticus* i de forma estocàstica els gorrions de baraca *Passer montanus* (alguns anys sí, d'altres no). Als pins més alts i pròxims al torrent sentirem cantar tudons *Columba palumbus*, tórtora turca *Streptopelia decaocto*, a la primavera el cucuí *Cuculus canorus* i tirant a l'estiu la tórtora *Streptopelia turtur*. Aquí, a l'hivern també hi toparem molt de tord *T. philomelos*, busqueret de capell *S. atricapilla*, estornells *Sturnus vulgaris*, i pinsans *Fringilla coelebs*. Som prop de les cases de son Campà, d'on rep el nom el camí.

Si seguim el camí ens endinsam dins una bardissa espessa que no ens deixa veure lluny, però que ens permet sentir infinitat d'aucellons i identificar-los pels seus cants i reclams. Aquestes bardisses duen com a farciment de ploma busquerets de capnegre *S. melanocephala*, mèrleres *T. merula*, i per damunt s'hi alimenten verderols *Carduelis chloris*.

A les zones d'ametlerar que segueixen hi trobam el puput, escàs

Verderol, *Carduelis chloris*

Caçamosques, *Muscicapa striata*

CATI ARTIGUES

a l'hivern, però present tot l'any. A l'estiu s'hi reproduceix el capsigrany *Lanius senator* i també el caçamosques, *Muscicapa striata*, que veurem caçar a l'ombra dels garrovers i tornant a les seves perxes preferides, les branquetes plomades de fulles per les ovelles.

Tornen a alternar cultius amb redols incultes i veurem els aucells més forestals: pinsà *F. coelebs*, capferrerico *P. major*, passaforadí *T. troglodytes* i tudó *C. palumbus*. A les zones de garriga sentirem el ziiip del xalambrí *Prunella modularis*, al qual potser aglapirem amb la vista. En aquesta zona el camí fa una bona baixada i a les parets seques podem observar unes pedres que, per la seva mida exagerada, insinuen que no varen ser situades allà per pagesos, sinó que més aviat tenen un passat talaiòtic.

Als ametlerars més oberts que venen a continuació hi sentirem reclamar amb potència, i amb un poc de paciència hi veurem la piula *Emberiza cirrus*. Al llarg de tot el camí i gairebé durant tot l'any s'hi farà notar la sól·lera *Emberiza calandra*, amb la seva escaleta ascendent i descendent de txet-txet-txirrs. Les branques baixes dels ametlers serveixen d'atalaia als coa-roges *Phoenicurus ochruros*, a més de per defensar territori i alimentar-s'hi.

Al llarg de tot el camí no és estrany observar algun exemplar de milana *Milvus milvus*, esparver *Aquila pennata*, grups de corbs *Corvus corax*, i si es té sort algun estol de grues *Grus grus* que sobrevola la zona. Tot és possible.

Arribam a Ruberts. Les cases, amb un peu a dins poble i un dins fora-vila, mantenen a més d'aviram molts de teuladers. Els jardins i zones ombrívols són els llocs que trien els mascles de busqueret de capell *S. atricapilla* per cantar de forma potent. Ja al llogaret, podem aprofitar per descansar als bancs de davant la plaça de l'església, i baix un gran lle-doner, veure la darrera espècie d'au, el colom *Columba livia domestica*. Una vegada repren les forces tornarem sobre les nostres passes. •

Notícies del món

Per **Maite Serra-Franco**

Nous informes posen de manifest que el canvi climàtic afecta les aus

Les aus són excel·lents indicadores dels canvis que sofreix el planeta, com és el cas del canvi climàtic, que provoca modificacions en els hàbitats que alteren notòriament la seva conducta.

Un 15 per cent de les aus migratòries està en risc d'extinció

Hi ha prop de 10.000 espècies d'aus al món, de les quals 1.800 estan classificades com a aus migratòries, per la seva necessitat nòmada de traslladar-se davant les variacions climàtiques estacionals desfavorables per a l'aparellament i el desenvolupament de les cries. D'aquestes 1.800 espècies d'aus migratòries, aproximadament el 15 per cent es troba en perill crític d'extinció, segons la Fundació Migres (1).

L'últim informe del Grup Inter-governamental d'Experts sobre el

Canvi Climàtic de Nacions Unides (IPCC) destaca que les aus migratòries han avançat les dates de les migracions a causa de l'augment de les temperatures. Així, la calor fa que avancin el viatge i, en molts casos, sofreixin l'impacte d'unes tempestes de primavera que abans no els afectaven, fet que provoca un gran nombre de baixes, molta fatiga i la minva de les reserves calòriques en les aus supervivents, segons indiquen Ecologistes en Acció (1).

A més, les alteracions del clima afecten les seves fonts d'aliment. D'aquesta manera, determinades explosions demogràfiques de peixos, insectes i plantes que coincidien amb el pas de certes espècies migrants ara s'avancen o retarden, per la qual cosa les aus ja no disposen de nutrients essencials per seguir la ruta o tirar endavant les niuades. Així mateix, les sequeres, cada vegada més freqüents en la ruta que segueixen aquestes aus, estan assecant els

punts d'aigua que històricament servien per al seu descans i aprovisionament (1).

Aquests canvis també poden alterar els períodes d'incubació i reproducció de les aus. Moltes aus poden veure afectada la seva supervivència i algunes espècies han alterat la tornada al lloc d'hivernada o reproducció i busquen zones una mica més càlides o, per contra, més fredes (2).

Un altre impacte rellevant de l'augment de les temperatures és que nombroses espècies d'aus han desplaçat les àrees de distribució. A més, també s'han escurçat les enormes distàncies d'algunes migracions transcontinentals, per la qual cosa ara hi ha espècies que s'estableixen durant la seva època reproductiva en territoris més septentrionals i en èpoques més primerenques a les que es mantenien durant segles, fet que dificulta la seva reproducció i supervivència (2).

MICHAEL BAIRD

Phalaropus fulicarius